

KAKAV ĆE BITI UTJECAJ KRIZE NA RH I OSTALE ZEMLJE EU?

Kriza će definitivno negativno utjecati na gospodarstvo RH i BDP, barem u kratkom roku.

Teško je trenutno prognozirati koliki će biti pad domaćeg gospodarstva, a procjene različitih institucija i ekonomista se kreću od šest do 10 posto u temeljnog scenariju. Ekonomski posljedice koje kriza ostavlja kod naših glavnih trgovinskih partnera, prvenstveno Italije, svakako nam ne ide u prilog. Analiza HGK pokazuje kako bi u slučaju da izvoz usluga u Italiju, u kojima naš turizam sudjeluje sa 75 posto, padne za 27,5 posto, negativni utjecaj na hrvatski bruto domaći proizvod iznosi 0,5 posto. Jednako tako, kada bi robni izvoz u Italiju pao za 20 posto, BDP-a bi se smanjio za dodatnih 0,5 posto. Ako bi istovremeno za te iznose pao izvoz roba i usluga, BDP bi bio manji za jedan posto na godišnjoj razini. To samo zbog lošijeg poslovanja s Italijom. Nadalje, ako bi se slično dogodilo i s trgovinskim odnosima s Njemačkom, Austrijom i Slovenijom, hrvatsko gospodarstvo bi bilo na rubu stagnacije, možda i recesije, ove godine. Sada je, pak, jasno kako će izvoz i uvoz roba i usluga s Italijom pasti

za više od 20 posto i 27,5 posto, pa i da će samo zbog toga domaće gospodarstvo pasti za nekoliko postotnih poena. A isto se može kazati i za odnose s Njemačkom, Austrijom, Slovenijom i drugim trgovinskim partnerima. Razmjena roba i usluga između zemalja je, naime, usporena ili u potpunosti obustavljena zbog zatvorenih granica i zaustavljene ekonomske aktivnosti. Što duže navedena situacija ostane na snazi, posljedice će nažalost biti teže.

Udio turizma u domaćem BDP-u i najavama o slaboj turističkoj sezoni stavlja pred RH izazov kako prebroditi krizu sa što manje posljedica, a o odgovor na krizu svakako je bitan da posljedice krize ne bi bile dugoročne. Ni ostale zemlje EU nisu pošteđene

negativnog utjecaja krize, pa će I visoko proizvodne zemlje koje svoje gospodarstvo temelje na izvozu, poput Njemačke, također ostvariti negativan gospodarski rast. Nadalje, uslijed negativnog gospodarskog rasta, mnogi proračuni zemalja južne Europe povećat će fiskalni deficit koji je i onako prije krize bio iznad projekta EU. Takav razvoj situacije stavlja pred EU izazov oko dogovora kako će se tim zemljama pomoći da zadrže stabilnost i održivost svojih proračuna. Za sada je EU već organizirala "prvu pomoć" u vidu 38 milijardi eura za sve zemlje, od čega će Hrvatska dobiti 1,37 milijardi eura. Druga linija pomoći jest kreditni fond od 500 milijardi eura za čitavu EU, koji će možda biti povećan na bilijun eura. Uz to, Hrvatska

narodna banka dogovorila je s Europskom središnjom bankom (ESB) uspostavljanje linije za valutni ugovor o razmjeni, tzv. valutni swap (engl. swap line), koji će joj stajati na raspolaganju u slučaju potrebe. Valutni swap omogućuje razmjenu kuna za eure u iznosu od dvije milijarde eura. Njime će, bude li potrebno, HNB moći osigurati hrvatskim financijskim institucijama dodatnu likvidnost u eurima, a da se pritom ne koristi vlastitim međunarodnim pričuvama. Hrvatska narodna banka informirat će Europsku središnju banku o upotrebi likvidnosti u eurima stečene kroz valutni swap. Valutni ugovor o razmjeni bit će aktivan do 31. prosinca 2020., a po potrebi ga je moguće i produžiti.

Dakle, sve europske i hrvatske institucije pravodobno su se uključile u kreiranje mjera za ublažavanje krize, a posebno je bitno naglasiti pozitivnu reakciju Vlade RH, HNB-a i HANFA-e. Prema tome, može se zaključiti da ekonomija nije prepuštena isključivo negativnom utjecaju krize već da se krizom upravlja aktivno, stručno i sustavno, kako na nacionalnoj, tako i na razini EU kojom RH trenutno predsjedava.